

OFFENTLIGE UDGIFTER 22. december 2017

DEBATINDLÆG

Der følger en regning, hvis "råderummet" går til skattelettelser

Skrevet af

Erik Bjørsted
Cheføkonom

Det såkaldte råderum er et af de mest misforståede begreber. Det værste er næsten, at begrebet formentlig er opfundet til at forvirre snarere end til at afklare. Der vil være en regning, der skal betales, hvis det såkaldte 'råderum' går til skattelettelser. Den vil blive betalt i form af forringelser i den offentlige service.

Kontakt

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Debatindlægget er forfattet af cheføkonomerne Ole Just (HK), Allan Lyngsø Madsen (LO), Frederik I. Pedersen (3F), Thomas Søby (Dansk Metal) og Erik Bjørsted (AE).

Det såkaldte råderum er et af de mest misforståede begreber i den danske økonomiske debat. Det værste er næsten, at begrebet formentlig er opfundet til at forvirre snarere end til at afklare.

Det skyldes, at ordet "råderum" giver anledning til helt forkerte associationer. De fleste forbinder et råderum med frie midler eller et overskud, der kan anvendes efter forgodtbefindende. Men der er ingen gratis omgange – heller ikke i denne sammenhæng.

Råderummet svarer nemlig til det beløb, som politikerne kan bruge på enten at sænke skatterne eller løfte den offentlige velfærd – og samtidig holde balance på de offentlige udgifter i 2025. Grundforudsætningen for opgørelsen er dog et uændret reelt offentligt forbrug frem mod 2025 – det, der blev døbt "nulvækst" under det seneste folketingsvalg.

Diskussionen om råderummet har altså intet at gøre med behovet for offentlig service i fremtiden, og anvendes "råderummet" til skattelettelser, svarer det reelt til, at den offentlige sektor bliver mindre.

En mere retvisende betegnelse for "råderumsfinansiering" vil altså være "ledig finansiering ved offentlig nulvækst frem til 2025 forudsat balance på det offentlige budget i 2025". Med den betegnelse vil det være tydeligt, at finansieringen sker ved en reduktion i den offentlige velfærd.

Hvis man skal følge Finansministeriets "beregningstekniske antagelser", skal væksten i det offentlige forbrug følge demografien og den almindelige velstandsudvikling.

Det vil under de nuværende forhold kræve en årlig stigning i det offentlige forbrug på ca. 1,1 pct. frem til 2025. Det svarer til en samlet vækst i udgifterne på ca. 44 mia. kr. frem mod 2025. Vismændene kalder i øvrigt denne vækst for et "neutralt forløb".

Til sammenligning udgør "råderummet" efter korrektion for det planlagte løft af de offentlige investeringer samt erhvervs- og iværksætterpakken 31,5 mia. kr.

” *Der vil være en regning, der skal betales, hvis råderummet går til skattelettelser, og den vil blive betalt i form af forringelser i den offentlige service.*

Det fremgår af et nyt svar, som finansminister Kristian Jensen har givet til finansudvalget. Så selv hvis hele råderummet anvendes til øget offentligt forbrug, vil det ikke være tilstrækkeligt til at følge demografien og den almindelige velstandsudvikling. Hvis offentlige serviceydelser veksles til lavere skatter, vil det få stor og synlig betydning for det offentlige serviceniveau.

Det har tidligere overvismand Hans Jørgen Whitta-Jacobsen også tidligere påpeget. Befolkningen vil ganske enkelt opleve et fald i udgiften per bruger, og kvaliteten af den offentlige service vil halte efter den almindelige velstandsudvikling.

På den baggrund er det at stikke blå i øjnene på befolkningen, når det fremhæves, at skattelettelser nu kan finansieres af råderummet – uden at det får konsekvenser. Og vælger man endda at finansiere skattelettelser med en målsætning om lavere vækst i det offentlige forbrug efter 2021, er der i princippet tale om underfinansierede skattelettelser.

Betegnelsen ”råderum” bør lægges på hylden, da den er mere vildledende end vejledende i den offentlige debat. Der er ikke tale om frie midler.

Det er et legitimt politisk mål at ville sænke skatterne, men selvfølgelig kan det ikke ske uden konsekvenser.

Der vil være en regning, der skal betales, hvis råderummet går til skattelettelser, og den vil blive betalt i form af forringelser i den offentlige service.

Bragt i Jyllands-Posten d. 22. december 2017